

Miljøpartiet De Grønne Program 2019 – 2023

Program ved kommunevalget
9. september 2019

**miljøpartiet
de grønne**

Innhold

03

Introduksjon: Vi har begrenset med tid

04

Grønne og godt utbygde lokalsamfunn

06

Natur og miljø - vårt livsgrunnlag

08

Klimatiltak som kutter utslipp - tidsnok

11

Ren fjord og levende bekker

13

Bærekraftig produksjon og forbruk

15

Folk først i trafikken

18

Matproduksjon og matsikkerhet i Asker

19

Oppvekst og utdanning - læring for livet

21

Rikt kulturliv og meningsfull fritid

23

Helsefremmende samfunn

26

Etterord: Er du enig med oss?

Vi har begrenset med tid

Klimakrisens alvor har aldri vært så tydelig som i 2018. Endringene er klare og har konsekvenser for oss og kommende generasjoner. «Hvis global oppvarming skal stoppes, så må det være oss som gjør det», sier svenske Greta Thunberg, 16 år gammel, som tok initiativ til skolestreik for klimaet.

Miljøpartiet De grønne i Asker vil være med på å skape et Norge som øker innsatsen mot klimaendringene, slik at færre mennesker drives på flukt og livsgrunnlaget på jorda opprettholdes for fremtiden. Rapporten fra FNs Klimapanel i oktober 2018, har 3 klare budskap:

- Klimagassutslipp har gitt klimaforandringer og økt gjennomsnittstemperaturen med 1 grad. Havet har steget og det har blitt en dramatisk økning i ekstremvær, med kraftige stormer, flommer og tørke.
- Forskjellen mellom 1,5 og 2 graders oppvarming i verden er stor. Ved 1,5 grader vil 14% av befolkningen bli utsatt for ekstrem hete, mot hele 37% ved 2 grader.
- Teknologien for å redusere utslipp finnes, men vi fortsetter allikevel å bygge systemer basert på fossil energi. CO² utslipp økte med 2% i 2018.

Vi oppfordrer alle til å bidra for å holde global oppvarming på under 1,5 grader. Menneskene er ikke over naturen, vi er en del av den. Løsninger ligger i kunnskap om naturen og endring av strukturer slik at økonomien legges innen økologiens rammer. Asker kommune legger FNs bærekraftsmål til grunn for praktisk politikk i kommunen. Det er fint, men bærekraftsmålene forplikter først når lokalpolitikkerne vedtar politiske prioriteringer, og når den vedtatte politikken gjennomføres. Det er derfor vi trengs. Miljøpartiet de Grønne vil med følgende program skape en klimatilpasset kommune med klimasmarte løsninger som viser omtanke for naturen og sine innbyggere.

Din stemme på Miljøpartiet De Grønne i Asker, kan gi oss plass i kommunestyre, utvalgte komitéer og råd, til å fremme grønn politikk.

God lesning!
Asker MDG asker@mdg.no

Grønne og godt utbygde lokalsamfunn

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn. Urbanisering skaper store muligheter og utfordringer- på sitt beste sørger byer for at mennesker kan leve gode liv, og utvikle seg både økonomisk og sosialt, men byer skaper også miljøproblemer.

Miljøpartiet de Grønne vil utvikle miljøvennlige lokalsamfunn som er trygge og inkluderende og gode å leve i for alle. Askerfolk bor i, eller i tilknytning til, kommunens tettsteder, og identifiserer seg like mye med tettstedet de bor i, som med selve kommunen. Vi vil derfor bevare og videreutvikle dette bosettingsmønsteret og bevare kulturlandskapet med skog og dyrket mark mellom tettstedene.

Askers grønne tettsteder bevares og utvikles

De Grønne ønsker å bidra til menneskers helse og livskvalitet gjennom å sikre nær kontakt med natur. Bevaring av grønne soner mellom tettstedene sikrer god atkomst og kontakt mellom bolig og natur, og for å sikre en bærekraftig videreutvikling vil vi:

- Bevare tettstedenes identitet og særpreg og utvikle de til komplette lokalsamfunn med sterke lokalmiljøer som gir gode rammer for livskvalitet, trivsel og tilhørighet.
- Sørgje for at hvert tettsted har et minste-tilbud av offentlige og private tjenester som barnehage, skole, dagligvareforretning, møteplass/torg i sentrum og fritidsanlegg som lekeplasser, ballbaner mm., i tillegg til arbeidsplasser.
- Sikre at alle tettsteder har gode nettverk av gang- og sykkelveier til viktige funksjoner, andre tettsteder samt turveier/stier/løype i skog og mark.

Boligbygging rundt tettsteder

De Grønne ønsker en helhetlig kommunal planlegging, som gir bærekraftig vekst i eksisterende tettsteder og lokalsamfunn. Vi vil at boligbygging i hovedsak skal baseres på boligfortetting og at nye boligfelt legges i, eller inntil eksisterende tettsteder med gangavstand til barnehager, barneskoler og kollektivtransport, i tillegg til trygge gang- og sykkelforbindelser til sentrum.

Vi ønsker å:

- Lokalisere 80% av boligbyggingen og næringsutviklingen til de større tettstedene som er knutepunkter på kollektivtransportsystemet for tog, båt, buss: Asker sentrum, Nesbru, Holmen, Vollen, Heggedal, Slemmestad, Røyken Sentrum, Spikkestad, Sætre og Tofte.
- Bevare og videreutvikle de mindre tettstedene med skolekretser, gjennom moderat boligbygging som ivaretar fungerende lokalmiljøer og sikrer elevgrunnlaget på skolen.
- Kontrollere utbyggingen tilsvarende en befolkningsvekst på ca.1% per år for å tilpasse veksten til kommunens økonomiske evne til å utvikle tilbudet på nødvendige tjenester og institusjoner.

Boliger for alle

Vi vil ha en bærekraftig og sosial boligpolitikk med fokus på kommunal medvirkning for å sikre at det bygges boliger for alle typer innbyggere gjennom å etablere:

- Rimelige kommunale utleieboliger for unge.
- Bofellesskap for enslige og for små familier.
- Kommunale utleieboliger for flyktninger.
- Boliger tilpasset funksjonsreduerte.
- Nye bofellesskapsmodeller som «Demenslandsby» og «Flergenerasjons» -kvartaler.

Klima og miljøriktige boliger

De Grønne vil at alle nye boliger skal være klima- og miljøeffektive med lavest mulig energiforbruk, pluss-hus kvalitet og uten bruk av fossil energi. Vi vil:

- Ha strengere krav til miljøkvalitet, estetikk og energibalanse i nye byggeprosjekter.
- Stimulere til etablering av energieffektive pilotprosjekter som øko-boligtun og økolandsbyer.
- Stimulere til rehabilitering av eksisterende bygg fremfor rivning og oppføring av nye.
- Økt støtte til energiproduksjon ved bruk av solvarme og grønne tak på eksisterende og ny bebyggelse med store takflater.
- Opprette et fond for ENØK-tiltak for lavinntektsfamilier.
- Større arealer til lekeplasser og fellesarealer i nye boligfelt.
- En øvre og nedre (40km²) grense for størrelse på nye boliger.
- Fleksibilitet rundt antall parkeringsplasser per bolig utfra forholdene på stedet, med ingen eller lav dekning i tettstedenes sentrale deler.

Aktive lokalmiljøer

Vi vil ha et sterkt lokalsamfunn med aktiv deltagelse fra lokalbefolkningen og ta i bruk nye metoder for medborgerskap med Lokalutvalg og Innbyggertorg. Vi vil:

- Utvide pilotforsøket med Lokalutvalg til å omfatte alle definerte lokalområder i kommunen.
- Overføre årlige faste beløp til Lokalutvalgenes/tettstedenes egen disposisjon for løsning av nærmiljøtiltak.

En god dyrevelferdsplan

De grønne vil bidra til et bedre samfunn for dyr gjennom en god kommunal dyrevelferdsplan som sikrer:

- At kommunen takker NEI til sirkus med dyr.
- At informasjon om dyrehold, dyrevern og nødhjelp for dyr finnes på kommunens nettsider.
- At kommunen aktivt oppfordrer hunde- og katteeiere til å ID-merke dyrene sine og stimulerer til kastrering/sterilisering av katter.
- At dyreklinikker, mattilsynet og politiet oppfordres til å ha utstyr for å avlese ID-chip på katt og hund.
- At kommunen støtter sentere for hjemløse dyr i arbeidet med omplassering, samt øker informasjon om dyrehold og dyrs atferd.

Natur og miljø – vårt livsgrunnlag

FNs bærekraftsmål 15: Liv på land. Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold.

De Grønne vil, med alle tilgjengelige midler, arbeide for vern og skånsom, kunnskapsbasert utbygging i harmoni med naturen. Vi vil også arbeide for at ødelagt natur rehabiliteres gjennom særlige tiltak. De Grønne setter naturens tålegrenser som ramme for all politikk.

Naturen behøver vern

Naturen og miljøet omkring oss er truet. Truslene er mange: Fremmede arter, forurensing, kunnskapsmangel, administrative rutiner, manglende sektoransvar og samordning og sist og viktigst: Arealinngrep som følge av ambisiøse utbyggningsplaner for infrastruktur, bolig og næring. Naturen og miljøet omkring oss behøver vern.

Lovgivning og kommunale planer er ikke nok

De Grønne krever at administrasjonen rigges for en saksbehandling forut for politisk behandling av enkelt-saker. Lover og kommunale planer setter rammer, påbud og mål for naturforvaltningen i kommunene, men det må også sikres gjennom følgende tiltak:

- Styrking av naturfaglig kompetanse for å sikre at saksbehandlere, viktig nøkkelpersonell og politikere har den nødvendige forståelse av naturmangfoldets viktighet og konsekvenser.
- Organisatorisk tilpasning for å sikre at kompetent fagpersonell når frem med sine synspunkter.
- Tilrettelagt prosess (administrativ rutine) for å sikre at saksbehandlingsprosedyrene tidlig nok gir åpning for naturfaglig argumentasjon som underlag for politisk behandling.

Natur der vi bor, grønne bomiljøer

De Grønne vil at utbyggingsområder og ombygginger skal planlegges helhetlig med fri natur, bekker og åpent vann, trær og stilleområder. Bolig- og næringsområder blir vakrere og bedre å bo og jobbe i, når natur blir en del av helheten. Vi vil at:

- Et nett av grønne korridorer og stier med rasteplasser skal forbinde alle områder i Asker.
- Tilstrekkelige leveområder og næring for Askers plante- og dyrearter skal være del av planleggingen av kommunens bo-, næringsområder og samferdsel.

Natur er viktig for god folkehelse

De grønne legger vekt på det Helsedirektoratet skriver på sine sider om at «Den lokale turveien er det viktigste og billigste idrettsanlegget, og det som har størst potensial for å aktivisere en inaktiv befolkning». Vi vil derfor:

- Ha nær tilgang til naturen med lett tilgjengelige stier mellom tettstedene og marka.
- Hindre nedbygging av grønt-drag og «Hundre-meter skoger».

Marka må bevares – markagrensen er «hellig»

De Grønne vil verne om Vestmarka og Kjekstadmarka som er en rikdom for kommunen. Vi ønsker å bidra til at marka kan brukes av alle på naturens premisser og uten store inngrep gjennom å:

- Bevare Marka-områdene og verne Markagrensen.

- Arbeide for tilsvarende grenser i nåværende Røyken og Hurum.
- Tilrettelegge, nær viktige utfartspunkter, for at flere, særlig barn og unge, vil bruke marka mer.
- Søke samarbeid med skogeiere for utprøving av mer natur- og opplevelsesvennlig plukkhogst, slik Oslo kommune gjør med suksess.
- Arbeide for bevaring av gammelskog og sikring av truede arter.
- Få på plass flere tilrettelagte raste- og overnattingsplasser i Askers skoger, for å stimulere til mer friluftsliv.
- Fjerne «pøbelarter» - skadelige fremmede arter som har spredt seg - planmessig i hele kommunen.
- Prioritere tradisjonelt friluftsliv og ikke utbygging av skiarena på Solli.

Restaurering av viktig natur

De Grønne vil åpne og rense Askers mange fine elver og bekker, og restaurere våtmarksområder. Vi vil lage sammenhengende blå korridorer for naturmangfold og naturopplevelse gjennom hele kommunen fra Marka til fjorden, og samtidig ruste Asker bedre for framtidens kraftigere nedbør og hardere tørke.

Null plastforsøpling innen 2020

De Grønne vil støtte tiltak som reduserer plastbruk og gir null plastforurensing i Asker innen 2020. Lokal plastforsøpling er lett å stanse, hvis det finnes politisk vilje.

Klimatiltak som kutter utslipp – tidsnok

FNs bærekraftsmål 7: Ren energi for alle. Energi er den største bidragsyteren til klimaendringer, gjennom utslipp av CO² og andre klimagasser. Løsningen er fornybar energi som vannkraft, vindkraft og solkraft. Fornybar energi er bærekraftig.

FNs bærekraftsmål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Forskerne i FNs klimapanel mener to graders temperaturøkning er grensen for hva naturen kan tåle. Stiger temperaturen mer enn det vil klima-endringene bli ukontrollerbare. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO², må det satses langt mer på fornybar energi og annen ren energi.

De Grønne vil være pådriver for økt ambisjon og fremdrift på innsatsområder som i dag er vedtatt med mål i 2030. Det må vedtas delmål og konkrete handlingsplaner som revideres sammen med budsjettet for tiden frem mot 2030. Alle kommunens egne aktiviteter og kjøp skal ha klare klimamål.

Økt ambisjon og fremdrift

Miljøpartiet de grønne tar situasjonen på det dypeste alvor. Vi velger å tro at mye fortsatt kan reddes, hvis vi hver for oss og sammen gjør nok og ikke nøler med å komme i gang. De Grønne vil derfor telle CO² akkurat som vi teller penger. Vi vil kutte utslipp i tråd med ny kunnskap for å nå målene i Parisavtalen. Våre samfunn har en enorm klimakrise å løse. Meldingene og utsiktene for klimaet på jorden blir mer utfordrende for hvert år som går. Fra forskningshold slås det fast at klimaendringene utvikler seg raskere i negativ retning enn tidligere antatt. Det er avgjørende for livsgrunnlaget vårt at temperaturen ikke øker mer enn 1,5-2,0 grader.

Synlighet og ansvar i klimaarbeidet

De Grønne krever at Asker kommune følger opp mekanismene i Klimaloven, som De Grønne foreslo og fikk vedtatt i Stortinget. Vi tar situasjonen på alvor. Vi velger å tro at mye fortsatt kan reddes, hvis vi hver for oss og sammen gjør nok, og ikke nøler med å komme i gang. Vi vil kutte utslipp i tråd med ny kunnskap for å nå målene i Parisavtalen. Det må vedtas delmål og konkrete handlingsplaner som revideres sammen med budsjettet for tiden frem mot 2030. Vi vil at:

- Kommunen styres etter et forpliktende, årlig klimabudsjett med sikte på å kutte utslipp med 60% innen 2023.
- Klima- og bærekraftsrapporteringen legges frem sammen med budsjettet og blir førende.
- 50% av kommunens ansatte skal sykle, gå eller reise kollektivt til/fra jobb innen 2023.
- 90% av kommunens mindre biler og 50% av kommunens større biler skal være nullutslippsbiler innen 2020.
- Veksten i persontransporten tas løpende med kollektiv, sykkel eller gange, jfr. Klimaforliket.
- Kollektivtransporten kun skal bruke fornybar og bærekraftig energi innen utgangen av 2020 og at kollektivtransporten gradvis skal bli helt utslippsfri.
- Alle nye lettere kjøretøy i Asker skal være nullutslippsbiler innen 2025.
- Asker kommune i større grad skal ta i bruk lokal fornybar energi og redusere kjøpt energi med 30% innen 2020.
- Det etableres solceller og grønne tak på alle egnede takflater i kommunen.
- Asker kommune skal ha en anskaffelsesstrategi som setter fart på det grønne skiftet, fremmer grønn innovasjon i kommunen og overholder klima og miljømål kommunen setter seg.
- Alle nye kommunalt finansierte bygg- og anleggsprosjekter skal være fossilfrie, fortrinnsvis bygges i tre og at det skal velges banebrytende grønn teknologi.

- Utslippsfrie byggeplasser bør være norm i 2023.
- Alle kommunens bygg, virksomheter og drift miljøsertifiseres.

Klimavennlige tjenestereiser – tog fremfor fly

De Grønne vil at Asker kommunes reisepolicy endres fra ensidig å legge vekt på hva som er billigst og mest effektivt, til å vektlegge behovet for utslippsreduksjon. Flyreiser representerer en betydelig utslippskilde og bør derfor begrenses. Vi vil at:

- Reiser til Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Stockholm og København skal gjennomføres med tog.

Fossilfri fritid på fjorden

De Grønne vil at Asker allierer seg med andre kystkommuner i Oslo og Drammensfjorden for en – på sikt – fossilfri fritidsflåte. Askers flere tusen fritidsbåter er en viktig utslipps- og forurensningskilde. Det gjelder klimagassutslipp, bunnstoff og båtvrak. For visse farkoster er energibruken nærmest hemningsløs og i sterk kontrast til det løpende begrensingsarbeidet som lenge har vært styrende for bilparken. Vil vil derfor:

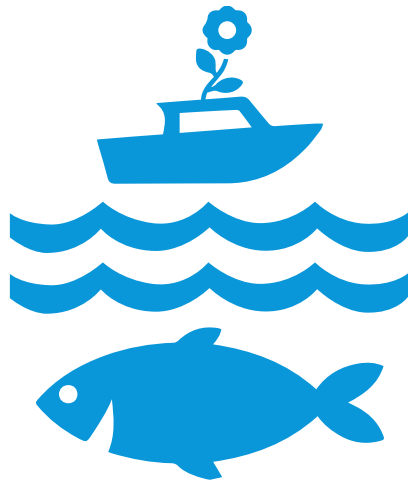
- Etablere elektrisk fergetrafikk mellom destinasjoner i Asker og Oslo.
- Få til ordninger med båtutleie med sikte mot etablering av en delingsøkonomi for enkle fritidsbåter.
- At fritidsbåtflåten må underlegges de samme krav til utslippskutt som kommunen for øvrig - 55% utslippskutt innen 2030, men med ambisiøse etappemål. Flere seilbåter og færre «dieselslukere».

Sunn mat og redusert offentlig kjøttforbruk

De Grønne vil at kommunen skal servere sunn og ren mat. Dyrevelferden bør stå sentralt når det offentlige tilbyr kjøtt. De Grønne vil:

- At kommunens kantiner og storkjøkken skal tilby kjøttfrie retter eller fisk to dager i uken. Der det serveres flere retter skal det tilbys et kjøttfritt alternativ hver dag.
- Ha Debio sertifisering av kantiner og økt tilbud av økologiske produkter.
- At alt kjøtt som brukes i kommunen og dens virksomheter skal være økologisk.

Ren fjord og levende bekker

FNs bærekraftsmål 6: Rent vann og gode sanitærforhold. Alle må ha tilgang til rent vann hvis vi skal oppnå bærekraftig utvikling. Det finnes nok ferskvann på planeten, men dårlig økonomi og manglende infrastruktur står ofte i veien.

FNs bærekraftsmål 14: Liv under vann. Det er verdenshavene – deres temperatur, kjemi, strømninger og liv – som driver de globale systemene som gjør det mulig for mennesker å leve på jorda.

De Grønne vil si stopp til mudring, fylling, sprenging, forurensing og utbygging i Askers skjærgård. Oslofjorden har et unikt dyre- og fugleliv som er avhengig av at vi mennesker gir det en egenverdi og bevarer det. Det politiske flertallet i Asker har lenge tillatt at stadig mer natur, fellesareal og stillhet ødelegges med inngrep, flere større og raskere båter og vannscootere. Dagens utvikling er skremmende hensynsløs.

Levende fjord og strandsone for alle

De Grønne vil gjøre hele Asker til en foregangskommune i bærekraftig kystforvaltning som bevarer og gjenskaper rene og vakre fjorder med rik natur og dyreliv, lite støy og null utslipp. Asker har et stort ansvar for sin rike natur og det unike mangfoldet av arter og dyreliv i vannet og på land. Vann, vassdrag og fjorder er uerstattelige kilder til artsmangfold, rekreasjon, rent vann og frisk luft. Mindre pressede fjorder og kystlinjer vil bidra til god helse og livskvalitet. Vi vil derfor:

- Arbeide for sammenhengende kyst-sti mot begge fjorder.
- Motarbeide videre nedbygging innenfor 100-metersbeltet.
- Sikre øyene i Oslofjorden som fritidsøyer.
- Arbeide for redusert fartsgrense langs kystlinjen og innenfor øyene i fjordene.
- Samarbeide med frivilligheten om å forvalte, bevare og få tilbake dyr og natur.

Elver og bekker – artsmangfold og opplevelse

De Grønne vil at folk i Asker skal kunne nyte skjønnheten, stillhet, blomster og dyreliv der vannet sildrer. Elver og bekker er noe av det vakreste i natur og kulturlandskap. Asker har mange elver og bekker, men mye er lagt i rør, bygd ned og skadet. Vi vil:

- Gjenåpne elver og bekker og prioritere bevaring og istandsetting av Askers vassdrag med vakre turveier, raste- og badeplasser langs vassdragene fra fjorden til marka.
- Ha sammenhengende turstier langs utvalgte elver og bekker.
- Beskytte og gjenopprette vandre- og gytemuligheter for ørret, laks og andre ferskvannsarter som hører hjemme i Asker.
- Fjerne skadelige og fremmede planter.

En fjord fri for plast og mikroplast

De Grønne vil arbeide for at Asker kommune stanser all bruk av engangsplasser innen 2020. Med en parallell innsats i alle kommuner rundt Oslo- og Drammensfjorden overfor næringsliv, skipstrafikk, ferger, privatbåter og publikum skal det ikke finnes plast på strender i Asker etter 2020. Mikroplast fra bildekk er en stor forurensningskilde for fjorden. Framtidens transport må derfor være fjordvennlig og arealsmart. Årlig forsvinner 3000 tonn gummigranulat fra norske kunstgressbaner. Vi vil derfor at:

- Askers kunstgressbaner skal være fri for plastgranulater ved sesongstart i 2020.

Fortsett El-bil suksessen blandt fritidsbåter

De Grønne vil legge tilrette for at el-drift kan erstatte fossilt drivstoff i fritidsbåter. Vi vil:

- Gjøre Asker til et pilotområde for etablering av infrastruktur for at elbåter skal få større utbredelse.
- Teste utleie av kajaker og småbåter tilsvarende ordningene for leiesykler.
- Ikke ha vannskooter langs vår kystlinje.

Miljøvennlige fritidsbåter og mottak for plastvrak

De Grønne vil at småbåtsflåten skal bli miljøvennlig. Gamle båter kastes i dag i naturen og bunnstoff fra fritidsbåter forurenses skjærgården. Det pågår arbeid med å løse problemet med groing på båtskrog og De Grønne vil:

- Etablere samarbeid med næringslivet for å stimulere til mekanisk båtvask fremfor bruk av bunnstoff.
- Opprette et mottakssystem der alle båtøiere kan levere utrangerte plastbåter.
- Arbeide for en støyfri kystlinje med ren luft og vann som alle kan nyte godt av.
- At alle fritidsbåthavner i Asker skal sertifiseres etter miljøstandarden Blått flagg innen 2020.

Naturens metoder reduserer klimaendringer

De Grønne vil bruke naturens metoder for å redusere klimaendringer fordi de er best og billigst. Klimaendringene gir mer av all slags vær, også mer regn og flom, og Asker må bygges om for å beskytte folk og næringsliv mot kostbare skader. Vi vil:

- Gjenåpne elver og bekker.
- Bevare våtmarker, myr og sumpskog i kulturlandskapet og i marka.
- Ha mer grøntområder i bebyggelse, krav om grønne tak, bygge renner og dammer som tar imot, demper flom og gjør nærmiljøet triveligere.

Bærekraftig produksjon og forbruk

FNs bærekraftsmål 12: Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre. Bærekraftig produksjon innebærer å minske ressursbruk-miljødeleggelse og klimagassutslipp når en lager en vare. For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må hver enkelt forbruker endre livsstil.

De Grønne ønsker at kommunen aktivt skal bruke sin markedsrett til å gjøre en forskjell til beste for klima og miljø. Asker kommune forvalter betydelige ressurser gjennom sin forvaltning, prosjektering og innkjøp. Kommunens innretning av egen aktivitet har stor betydning for det omkringliggende næringsliv.

Miljøeffektiv kommunal produksjon og forbruk

De Grønne vil at Asker kommune skal feie for egen dør og gå foran med et godt eksempel for innbyggere og næringsliv. Vi vil at:

- Alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres og de ansatte gis opplæring i miljørettet adferd internt og i forhold til kommunens innbyggere, leverandører og partnere. Kommunalt ansatte vil på denne måten kunne bli viktige miljøambassadører ut mot Askersamfunnet.
- Kommunen skal arbeide kontinuerlig med å skjerpe og håndheve kravene til klima og miljøvennlige anskaffelser/leveranser, og kravene skal vektes slik at økonomi balanseres mot miljø i kost-nytte-analyser.
- Kommunale økonomiske midler og fond ikke skal investeres i selskaper og virksomheter med miljøskadelige og/eller uetiske virkninger som f.eks. fossilbaserte energiformer, våpenproduksjon eller tilsvarende.
- Kommunen skal utvikle metoder for å stimulere til innovativ produksjon og forbruk i kommunen, ved f.eks. økt bruk av sosiale entreprenører.
- Kommunen skal tredoble antall lærlingeplasser i kommunale virksomheter og stimulere til etablering og drift av ungt entreprenørskap.
- Kommunen skal støtte tiltak som motvirker matsvinn fra forretninger, hoteller og institusjoner, og i egne virksomheter.

Grønnere næringsliv og arbeidsplasser

De grønne mener grønn omstilling gir enorme muligheter for Asker. Vi har et næringsliv med svært kompetente arbeidstakere og gode forutsetninger til å lykkes med grønn konkurransekraft og ny verdiskaping. Vi har allerede verdensledende bedrifter innen sirkulærøkonomien. Et næringsliv som opererer innenfor naturens tålegrense er det eneste som kan trygge arbeidsplasser, verdiskaping og velferd på lang sikt. Dette kan skje ved f.eks. bruk av fornybare råvarer og innsatsfaktorer, kontinuerlig reduksjon av utslipp til luft og vann fra produksjon og distribusjon, uten å true mangfoldet av planter og dyr, og ved høy grad av innovasjon og omskillingsevne. En del av næringslivet i Asker er i betydelig grad rettet mot olje- og gass-aktivitetene i Nordsjøen. Dette gir sårbarhet mot svingninger i denne sektoren. Avhengigheten av olje- og gass-næringen bør reduseres til fordel for et grønt næringsliv med grønne arbeidsplasser. Næringslivet i andre deler av kommunen er i betydelig grad preget av sterk økning i arealkrevende lager- og servicebedrifter med få arbeidsplasser per m², som «spiser opp» kommunens verdifulle og begrensede landbruks- og friluftssarealer. De Grønne vil, innenfor kommunens styringsmuligheter, gi forrang til nytt grønt næringsliv som tilbyr grønne arbeidsplasser og:

- Stimulere til at bedrifter i kommunen blir miljøsertifisert for å sikre energi- og miljøeffektiv produksjon og drift.

- Støtte initiativ og bedrifter innenfor gjenbruk og gjenvinning av materialer og varer, samt reparasjon.
- Prioritere etablering av grønne bedrifter og arbeidsplasser på kommunal grunn som reguleres til næringsvirksomhet. Prioritere arbeidsplassintensive fremfor arealekstensive bedrifter.
- Stimulere til at flere bedrifter etablerer lærlingeplasser for ungdom.
- Stimulere landbruksnæringen til å legge om til mer økologisk landbruksproduksjon med økt vekt på leveranser til det lokale markedet for grønnsaker, frukt og bær mv.
- Stimulere til grønt og sosialt entreprenørskap og innovasjon.
- Skape et grønt næringscluster f. eks. med utgangspunkt i Askers allerede ledende bedrifter innen bioøkonomi, miljøteknologi og sirkulærøkonomi.

Sunnere livsstil og miljøvennlig adferd

De Grønne vil ha en sterkere forankring i FNs bærekraftsmål når det gjelder kommunens arbeid med å motivere til sunnere livsstil og miljøvennlig atferd blant Askers innbyggere. I FNs bærekraftsmål nr.12 heter det bl.a.: "For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må hver enkelt forbruker endre livsstil." Norge har med sitt høye bruttonasjonalprodukt og høye levestandard et av verdens høyeste forbruk og fotavtrykk per innbygger. Dersom alle mennesker på jorden skulle hatt samme forbruk av arealressurser, materialer og energi som oss, ville det kreve fire jordkloder til. Vi må derfor minst halvere vårt forbruk av verdens ressurser for at det skal være ressurser nok til alle. Dette er en utfordring, ikke bare for kommunen og næringslivet, men ikke minst også for innbyggerne selv. De grønne vil:

- At kommunen skal sette søkelyset på kollisjonen mellom livsstil og bærekraft. Kommunen skal utvikle en holdningskampanje med diskusjon og refleksjon for bevisstgjøring av innbyggerne rundt temaet.
- At kommunen innarbeider hensynet til sunnere livsstil og bærekraft hos sine ansatte og i sine innbyggerrettete tjenester; barnehager, skoler, familievern, helsevern og omsorg.

Folk først i trafikken

Fns bærekraftsmål 9: Innovasjon og infrastruktur. Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Teknologi og innovasjon kan bidra til å løse miljømessige utfordringer som følger utbyggingen av infrastruktur.

De Grønne vil møte utfordringene gjennom styrket kollektivtrafikk, smart trafikkregulering, bedre vilkår for kollektivpendlere, sykkel og gange, miljøvennlig fergedrift og moderat utvikling av tilførselsveier. Dette vil kunne gi et fullverdig transportsystem. Vi kan ikke øke kapasitet på veiene når vi allerede har for mye trafikk og utslipp og vi kan ikke ødelegge mer natur og areal når vi allerede har ødelagt for mye.

Dagens persontrafikk utfordrer miljøet

De Grønne vil prioritere en større kollektivsatsing. Når nye Asker er etablert vil vi ha en kommune med ulike forutsetninger for fremtidig persontrafikk: Urbanisering og stor befolkningstetthet i nord gjør kollektivsatsing helt nødvendig for å sikre fornuftig og klimamessig forsvarlig trafikkavvikling. Spredt bebyggelse, mindre tettsteder og bygdepreg i sør krever fortsatt bruk av personbil som dominerende fremkomstmiddel, supplert av kollektive løsninger. Slemmestadveien og Røykenveien er sterkt belastet, med til tider utilfredsstillende fremkommelighet. Vi vil utrede:

- Bruken av bompengeløsninger og veiprisning i regionen.
- Moderne mobilitetsløsninger rundt Oslofjorden innenfor rammen av dagens kunnskap, teknologi og miljøforpliktelser.

Å gå og sykle er bra for helsen og miljøet

De Grønne vil ha høyt trykk på trafiksikkerhet og bedre tilgang til trygge gangveier og sykkelstier i hele kommunen, samtidig som vi anerkjenner at behovene er veldig ulike og at tiltak må rette seg deretter. Situasjonen for myke trafikanter er veldig ulik når en sammenligner ulike deler av den nye kommunen og vi vil derfor:

- Sikre en radikal styrking av innsatsen for å sikre gående og syklendes vilkår i kommunen.
- Prioritere innsats for å sikre gang og sykkelveier fra boligområder til skoler og mellom tettstedene, hvor dette fortsatt mangler. Denne innsatsen kombineres med restriksjoner og fartsgrense på bilbruk i skolens nærhet. Sikre skoleveier vil lære barna å bruke bena mer enn tilfellet er i dag. Her er utfordringene særlig store i Røyken og Hurum.
- At transportsyklister sikres egne merkede felt i kjørebanelen på veier med hastighet 50 km/t eller lavere. Sykkelbanen skal følge kjøreretningen, ha forkjøringsrett i kryss og være uten kanter og gateparkering. Tilrettelegging av slike sykkelbaner prioriteres i samsvar med trafikkgrunnlag.
- For strekninger med hastighet over 50 km/t og stort potensielt trafikkgrunnlag skal det bygges sykkelvei med fortau for å sikre rimelig separering av gående og syklende.
- I tettbebygde strøk vil vi at Oslostandarden for sykkelveibygging skal gjelde.
- Etablere sykkelhotell ved alle jernbanestasjoner.

Smart trafikkregulering – bedre trafikkavvikling

De Grønne vil prioritere smart trafikkregulering. Vi er overbevist om at urban trafikkavvikling skjer kollektivt. Vi har de veiene vi har, men trafikken kan avvikles smartere, uten at det nødvendigvis må bygges ny vei. Smart trafikkregulering innebærer en løpende overvåking av

trafikkflyten på veier med kollektivtrafikk. Når trafikkflyten hemmes ved for stort antall kjøretøyer på veien vil lysregulering gi fortrinnsrett til bussen, mens privatbiler må vente. Smart trafikkregulering gir bedre trafikkavvikling - uten bruk av bommer og betaling. Når bussen når sitt mål i tide vil flere bruke den fremfor egen bil.

Bedre kollektivtrafikk fremfor mange biler

De Grønne vil løse trafikk situasjonen rundt Asker stasjon gjennom særlige tiltak. Jernbanen tilbyr hyppige togavganger og mange vil parkere bilen og ta toget til fjernere destinasjoner. Tilførselsveiene, særlig Røykenveien, er overbelastet. Busser og biler står i kø og parkeringssituasjonen i Asker er uholdbar. Vi vil derfor:

- At det etableres høyfrekvent matebuss fra/til enkelte større boligområder og jernbanestasjoner i kommunen. Matebussene bør være et gratis tilbud for alle.
- At matebussen gis fortrinn i rushtidsavviklingen gjennom ulike trafikkreguleringstiltak.
- At lokalbusser i større grad sikrer kollektiv tverrforbindelse i kommunen.
- Styrke togtilbudet på Spikkestadbanen og tilrettelegge Asker stasjon for direkte og raskere tog fra Spikkestad til Oslo.
- Vurdere opprettelse av direkte bussforbindelse fra destinasjoner i Hurum til Oslo og Drammen.
- Sikre trasé for Spikkestadbanens forlengelse til Hurum.
- At persontrafikk på fjorden fra Sætre, Slemmestad og Vollen til Oslo videreutvikles med elektriske hurtigbåter og hyppigere avganger.
- Innføre ungdomstakst på kollektivreisekort som gjelder hele døgnet (ikke bare som skoleskys).
- Gjøre enkeltreiser med kollektivtrafikk billigere og utvide kapasitet for parkering utenfor Asker sentrum betydelig.

Grønn visjon for E18

De Grønne er konsekvente motstandere av den planlagte utvidelsen av E-18, som vil gi økt privatbilisme. En ny E-18 er vedtatt bygget – stikk i strid med klimaforlikets gyldne mål om at all vekst i persontrafikken skal tas med kollektiv, sykkel og gange. De Grønne er for en balansert oppgradering av E-18. Vi vil prioritere ekspresssykkelvei, egne ekspressbussfiler og styrket støyskjerming. Løkk over E-18 ved Asker sentrum vil fjerne en viktig barriere og bidra til styrket sentrumsutvikling. De Grønne vil:

- Motarbeide økt privatbil-andel på E-18 fra Asker til Oslo.
- Avverge utvidelse av E18 og jobbe for miljø- og klimavennlig oppgradering av E18 som forbedrer de myke trafikantenes kår

Matproduksjon og matsikkerhet i Asker

FNs bærekraftsmål 2: Oppnå matsikkerhet, bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk. Det er på tide å tenke nytt om måten vi dyrker, fordeler og bruker maten vår nå. Hvis vi gjør det på riktig måte, kan jordbruk, skog og fisk sørge for næringsrik mat til alle og samtidig være en viktig inntektskilde for mange. De Grønne i Nye Asker ønsker et innovativt landbruk basert på norske ressurser, med bruk av utmark og med god dyrevelferd. Nye Asker er en landbrukskommune med matjord av særlig god kvalitet. Den nye kommunen har variert matproduksjon, med mulighet for mange arbeidsplasser i næringa.

Nullvisjon for tap av matjord

De Grønne vil ha nullvisjon for tap av matjord. Matjorda trues av vegbygging, bygging av boliger, næringsbygg etc. Nedbyggingen har vært katastrofal de siste årene.

En snuoperasjon må til og De Grønne vil:

- Verne dyrket og dyrkbar mark.
- At uunngåelig tap av matjord, erstattes med nydyrking av arealer med like høy kvalitet, uten å ødelegge våtmarksområder.
- At matjorda skal holdes i hevd.
- Ha flere matnettverk som «Ren smak», som er kommet i gang med produksjon og gårdsutsalg av for eksempel gresskar og juletrær.
- Satse på økologisk, kortreist kvalitetsmat og foredling av lokale råvarer.
- Opprette tilskuddsordning for urbant landbruk som en del av satsing på miljø, klima, folkehelse, dyrevelferd, integrering, brukermedvirkning og entreprenørskap.
- Stimulere til etablering av andelslandbruk og skolehager. Innbyggere skal få kunnskap og eierskap til jorda og matproduksjon fra jord til bord.

Bevar kulturlandskap og tradisjoner

De Grønnes mål er at bønder med små bruk skal ha en bedre inntekt og at dyrs behov blir respektert. Kulturlandskap er viktig for matproduksjon, kulturarv, opplevelser og rødlista arter. Sentralisering og industrialisering gir stadig færre og større bruk, basert på soya og palmeolje. Norsk landbruk skal baseres på norske produkter og vi vil:

- At helhetlige kulturlandskap skal ha samme vern som markagrensen.
- Legge til rette for aktivt beitebruk på gamle kulturbeiter.
- Ha et godt bemannet landbrukskontor med variert kompetanse, som driver aktiv rådgivning og hjelper små bruk å bli levedyktige.
- At Asker kommune skal etterspørre økologisk og kortreist mat.
- At Asker blir en foregangskommune på økologisk drift og produksjon av lokal mat.

Dyrevelferd – gode liv for dyr

De Grønne vil arbeide for tiltak som sikrer bedre liv for dyr. Dyr har verdi i seg selv – uavhengig av nytten de har for oss mennesker. Forbrukerkunnskap, gårdsturisme, åpen gård og gårdsutsalg kan bedre dyrevelferd. Vi vil:

- Gi støtte, hjelp og informasjon om åpen gård og gårdsturisme.

- At Landbrukskontoret skal ha elektroniske systemer koblet til Mattilsynet, slik at produksjonstilskudd trekkes dersom dyrevelferden er dårlig.

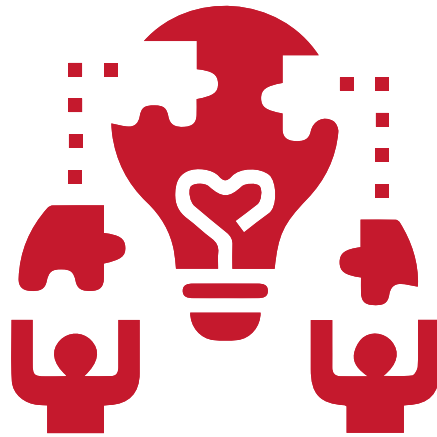
- Sikre at landbrukskontoret har god kompetanse på dyradferd og kan veilede bønder i dyrevelferd og dyrs behov.
- Jobbe med informasjonskampanjer til kommunens innbyggere, slik at de kan handle mer dyrevennlig.

Innovasjon og grønt skifte i landbruket

De Grønne vil være pådriver for at det grønne skifte i landbruket skal gå raskere - idag går det for sakte. Det lokale landbrukskontoret har en sentral rolle i arbeidet med å få matproduksjon til å bli bærekraftig og miljøvennlig. Økologisk og fossilfritt landbruk er sentralt i det grønne skifte. Vi vil:

- At Landbruksplan kobles tett mot næringsplan.
- Opprette næringsstimulerende midler som gjør at gründere kan starte denne typen virksomhet. Robotteknologi er også kommet langt og kan f. eks. redusere sprøytmiddelbruk.
- Koble Askers innovasjonsprogram og næringslivssatsing tett mot landbruket. Asker har et høyt kompetent ingeniørmiljø som vil kunne bidra aktivt til dette.

Oppvekst og utdanning – læring for livet

FNs bærekraftsmål 4: God utdanning. En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. Jenter og gutter skal ha lik tilgang til utdanning med god kvalitet, og den skal være gratis.

De grønne vil at barnehager og skoler gir barn og unge pågangsmot, nysgjerrighet, trygghet og kompetanse til å drive et bærekraftig Norge. Om 30 år må Norge være et bærekraftig samfunn med sirkulær økonomi, hvor ressursene forblir i økonomien lengst mulig, uten artsutryddelse og forurensning. Dette samfunnet skal barna i dagens barnehage og skole drive. Barnehage og skole er et offentlig ansvar.

Grønn og trygg barnehage

De grønne vil ha løpende opptak etter fylte ett år. Barnehagene skal ha nok fagpersonell av begge kjønn til å sikre kvaliteten og ivareta barn med spesielle behov. Alle barnehagene i Asker skal være miljø-sertifisert. Vi vil legge til rette for flere naturbarnehager.

Læring gjennom lek

De Grønne ønsker at faget kroppsøving blir mer lek og mindre konkurranse, slik at alle barn får oppleve gleden ved å bruke kroppen. Alle elever i barneskolen skal lære å svømme. Lek og læring hører sammen. Lek og bevegelse bør igjen prege pedagogikken, mer, også i skolen. Dette gir engasjement og glede, forløser kreativitet og forebygger skoletretthet.

Grønnere skole

De grønne vil legge til rette for at alle skoler bruker nært naturen, marka og fjorden i undervisningen. Kunnskap om bærekraft, muligheter og utfordringer må gjennomføre Askerskolen, både i undervisning og praksis. Vi vil:

- At alle skoler skal ha tilgang til skole- eller parsellhager og bruke dem i undervisningen.
- Opprette et matkultursenter for barn.
- Opprette gjenbrukssentre, som tilbyr barn og pedagoger overskuddsmaterialer fra butikker og bedrifter.
- At alle skolene skal være miljøsertifisert.

Lærerne tilbake til undervisningen

De grønne ønsker å fjerne unødig rapportering og andre tidstyver for å frigjøre lærerne til å jobbe med undervisning, observasjon, sosiale relasjoner og bedre læringsmiljø.

Samlet innsats for å skape trygge mennesker

De Grønne vil ha sterkt fokus på det psykososiale miljøet, inkludering og arbeid mot mobbing. Skolens personale må, i samarbeid med FAU og foreldrene, kontinuerlig øves i å løse utfordringene på dette området. Tilpasset opplæring og en mer praktisk skole vil forebygge utenforskap og psykiske problemer. Vi vil:

- Støtte opp om bruk av dialog, etisk refleksjon og trening i bevisste valg. Å kunne velge bort er i dag en svært viktig kompetanse å ha.
- At alle skoler i Asker har nettfiler.
- Støtte foreldre- samlivs- og livsmestringskurs. Vi ønsker et bredt utvalg av lavterskeltilbud for barn og foreldre som sliter, i flere lokale sentra, gjerne etter modell av Røykenhuset.

Tilpasset opplæring

De Grønne støtter kommunens plan for en mer fleksibel bruk av DAS, de offentlige alternative skolene i Asker, slik at alle skoler får lære mer av deres erfaringer. Barns

naturlige forskjellighet må ses på som en ressurs, ikke et problem. Mange elever stimuleres best gjennom praktisk liv, slik som i de (offentlige) alternative skolene (DAS) i Asker. Asker kommune må øke kapasiteten og kompetansen på dette feltet.

En mer praktisk skole

De Grønne vil arbeide for at de praktiske og etiske fagene får større vekt fra barneskolen av og oppover i hele skoleløpet. Vi tror det vil få avgjørende betydning for trivsel i skolen, frafallet i videregående skole, allment læringsutbytte og innovasjon, hvis de praktiske og estetiske fagene får større vekt fra barneskolen av og oppover i hele skoleløpet. Disse fagene må få tilbake sin egenverdi og bli mindre teoretiske. Og de bør brukes som verktøy i teorifagene. Barn lærer best, ved å ta hele seg i bruk. Vi ønsker derfor:

- En evaluering av bruk av digitale verktøy, slik at både lokale erfaringer og forskning tas med i videre planlegging av skolen vår.
- Styrke skolebibliotekene. Muligheten for å velge arbeidspraksis som alternativ til vanlige skoletimer bør utvides.
- Satse på ungt entreprenørskap i alle videregående skoler.
- Jobbe for flere lærlingeplasser i offentlige etater og legge lærlingeplasser inn i kontrakter, når kommunen kjøper tjenester av private.

Mindre testing

De grønne vil ha færre tester. Vi vil ikke innføre karakterer tidligere i skolegangen enn i dag. Veiledende samtaler skal kunne utfylle og delvis erstatte karaktersetting i ungdomsskolen. Varig kunnskap oppstår gjennom engasjement, erfaring og øvelse, ikke gjennom stadig pugging til prøver. Det er dessuten kun en liten del av kunnskap og innsikt, som kan telles og måles på en skala.

Offentlige midler skal tjene barna

De grønne vil sikre at offentlige midler til private barnehager, skoler og helsetilbud fullt ut går til gode tjenester for barn, elever og innbyggere. Vi vil ha rutiner som sikrer en forsvarlig kontroll med pengebruken og oppfølging av kvaliteten. Vi vil gjøre det enklere for foreldre å varsle, når det oppstår usikkerhet rundt økonomi eller tilbud i en barnehage eller privat skole. Kommunen må utarbeide egne rutiner for hvordan varslingssaker skal følges opp. Barnehage og skole er det offentliges ansvar. I valget mellom private barnehager vil De Grønne prioritere ideelle eiere. Private skoler med godkjent alternativ pedagogikk kan inngå som supplement til den offentlige skolen.

Rikt kulturliv og meningsfull fritid.

FNs bærekraftsmål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. At alle kan leve friske og sunne liv er en forutsetning for å oppnå bærekraftig utvikling. Det er gjort store framskritt i arbeidet med å øke forventet levealder, og minske mødre- og barnedødelighet i verden.

De Grønne vil ha et kulturtilbud i alle kommunens større tettsteder. Et kulturtilbud må kunne ytes og nytes der folk bor. Det er derfor viktig å bevare og videreutvikle kulturarenaer i de nå sammenslåtte kommunene. Kommunens støtte og tilrettelegging skal garantere mangfold, nytenkning og langsiktighet i Askers kulturliv gjennom fortsatt styrking av midlene til allmenne kulturformål, i tillegg til vedlikehold og bevaring av Askers historie og kulturminner.

Kultur skapes av alle

De Grønne vil gjøre det enkelt å søke støtte til alle typer kulturtilbud. Vi er særlig opptatt av at ungdommen i kommunen skal tilbys større og varierte lavterskelkulturtilbud. De foreslåtte innbyggertorgene vil bli viktige for å stimulere til kulturaktivitet i tettstedene og vi vil derfor at:

- Barne- og ungdomsorganisasjoner får bruke kommunale lokaler til øvelser, møter og trening.

Styrke kulturskolen

De Grønne vil styrke kulturskoletilbudet i de ulike delene av kommunen. Vi vil derfor:

- Utvide tilbudet til flere kunstgrener og kulturformer.

Rikt og variert friluftsliv

De Grønne ønsker alle tiltak som kan øke bruk av våre rike friluftsmuligheter og øke støtten til frivillige organisasjoner som satser på friluftsliv. For mange er det å komme seg ut i marka en deilig avkobling fra hverdagen. En enkel sti langs dyrket mark kan være av større allmenn nytteverdi enn en ny lysløype med sporlegging to ganger daglig. Vil vil:

- Bevare Villingstadmarka, Bårsrudmarka, Årosmarka og Hurummarka.
- Bevare hundremeterskog nær tettstedene – alle barn trenger en hundremeterskog!
- Oppmuntre til flere oppmerkede og skilte stier.

Et bredt idrettstilbud

De Grønnes mål for Askers idrett er å få flest mulig i aktivitet, ikke å finansiere stadig flere og større spesialiserte anlegg. Asker har gode forutsetninger for mosjon og idrett, men deler av idretten har blitt for spesialisert, dyr og ekskluderende.

Bibliotek og museer

De Grønne vil støtte bibliotekene våre i arbeid spesielt rettet mot barn, eldre, og minoritetspråklige. Det er viktig å styrke den digitale satsingen til biblioteker og gi dem ressurser til å bli kompetansesentre for læring av nettbaserte tjenester. De Grønne ser også på bibliotekene som samlingssted for kulturelle aktiviteter i kommunen og vil derfor:

- Bevare og videreutvikle det desentraliserte museumstilbudet der de ligger i dag.
- Samle museumsvirksomheten under én felles ledelse som kan koordinere driften.

Frivillighet på egne premisser

De Grønne vil gi mer tid til å drive med det man engasjerer seg for. Frivilligheten skal ha romslige og forutsigbare støtteordninger med mindre papirarbeid. Vi vil derfor:

- Øke støtten til frivillige organisasjoner med vekt på friluftsliv, forskjønnelse av tettstedene og kulturbevaring, og med fokus på å fremme kulturaktivitet i tettstedene våre.

Møteplasser uten kjøpemas

De Grønne ønsker gode offentlige møteplasser flere steder i kommunen, der man ikke må kjøpe noe for å oppholde seg. Derfor er vi for:

- Flere innbyggertorg og økte bevilgninger til støtteordninger for nærdemokrati. Det er viktig at kommunen er der folk er og at de sammen kan skape sin egen kultur og identitet. I tillegg til sine kommunale tjenester, kunne disse innbyggertorgene også tilby nye «lekeplasser» for voksne og ungdom – rom for uformelle møter og uhøytidelige aktiviteter.

Stilhet

De Grønne vil at Asker skal definere en rekke stille områder som skal skjermes best mulig mot støy, særlig langs vassdrag. De Grønne vil også:

- Forsterke innsatsen for støyskjerming av boliger som er utsatt for trafikkstøy og arbeider nasjonalt for at statlige aktører som NSB skal prioritere støyskjerming høyere og sette av flere penger til dette.
- Si NEI til vannskuter langs vår kystlinje.

Helsefremmende samfunn

FNs bærekraftsmål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. At alle kan leve friske og sunne liv er en forutsetning for å oppnå bærekraftig utvikling.

De Grønne vil ha livskvalitet, psykisk og fysisk helseperspektiv, sterkere inn i samfunnsplanleggingen. I dag er depresjon og angst blant de vanligste helseplagene hos unge. Også for voksne er psykiske lidelser, sammen med muskel og skjelettlidelser, de vanligste årsakene til helsetap. God helse og livskvalitet skapes ikke først og fremst i helsesektoren, men er avhengig av livsstil og samfunnet vi vokser opp i. Derfor er planarbeid, skole, barnehage, arbeidsplass, nærmiljø, psykososialt miljø - kort sagt alle deler av samfunnet viktige for folkehelsen.

Innsats mot utenforsskap og ensomhet

De Grønne vil at både unge og gamle skal oppleve inkludering og at livet er meningsfullt og sosialt. Det må være enkelt og velge en helsevennlig livsstil. Vi vil:

- At kommunen tilbyr lavterskelaktivitetstilbud hvor alle kan delta uten særlige krav.
- At barn skal ha like muligheter til utvikling og deltakelse, uavhengig av foreldrenes økonomi, utdanning og bakgrunn.
- Styrke krisesentre og frivillige organisasjoners innsats for å beskytte barn som utsettes for trusler, vold og incest.
- Styrke kommunal innsats mot fattigdom.

En god hverdag for dem som lever med sykdom

De Grønne vil sørge for at folk med en eller flere diagnoser kan leve et best mulig liv. God folkehelse handler ikke bare om å hindre sykdom, men også om å sørge for at folk med en eller flere diagnoser kan leve et best mulig liv. Vi vil derfor at:

- Kommunen skal arbeide for å få unge og eldre i aktivitet, få et sosialt fellesskap, selvtillit og mestringfølelse.
- NaKuHel satses på som et tverrfaglig folkehelsecenter med fokus på livskvalitet, psykisk helse, forebyggende arbeid, fysisk aktivitet, kosthold og salutogenese - styrking av det friske i folk.
- Styrke det psykiske helsevernet, som flere tilbud liknende Aastad Gård, Impulssenter med demensomsorg.

Respekt og hjelp til rusavhengige

De Grønne vil at rus og avhengighet skal behandles som et helseproblem. Rusavhengige må få hjelp når de trenger og tilstrekkelig støtte til livsmestring, delta i samfunnet og være til nytte. Vi vil:

- Bedre helhetlig oppfølging av rusmiddelavhengige. Sikre nok boliger, godt ettervern, økt bruk av individuell plan, koordinator og ansvarsgruppe.
- At unge som har et rusproblem, for eksempel hasj, får rask helsehjelp og støtte til å komme seg bort fra rusmiddelbruken.
- Legge til rette for overgang fra inntak av rusmidler med sprøyte til mindre skadelige inntaksmåter.

God behandling når du trenger det

De Grønne vil ha fokus på rask diagnostikk, riktig behandling og god rehabilitering av somatiske og psykiske lidelser. Vi vil:

- At det skal bli enklere å få time hos fastlegen.
- Tilby fastleger fastlønn slik at legen kan få bedre tid til pasienten og alt arbeid ovenfor NAV, spesialisthelsetjenesten mm.
- Styrke rehabiliteringstilbudet i kommunen.

- Utrede behov og mulighet for legevakt flere steder i Asker.
- Sikre god tilgang til lege, jordmor, gynekolog og helsesøster med kompetanse på kvinnesykdommer og minoritetshelse.
- Bedre dekning av psykologer i kommunen.

Tilgjengelig helsestasjon og skolehelsetjeneste

De Grønne krever oppbemanning av skolehelsetjenesten for å ivareta økende psykiske problemer hos unge. Vi ønsker:

- Bedre tilgang til helsesykepleiere og PP-tjeneste og godt samarbeid mellom skolehelse og annet hjelpeapparat – på elevens premisser.
- Styrke helsesykepleier- og legetjenesten ved ungdomshelsestasjonene.

Helsefremmende arbeidsplasser til alle

De Grønne vil sørge for nødvendig satsning på arbeidsinkluderende tiltak. Arbeid er viktig for psykisk helse. Da er det ekstra bekymringsfullt at blant personer som faller ut av arbeidslivet, utgjør personer med psykiske lidelser en stor og økende gruppe.

God livskvalitet for eldre

De Grønne vil sørge for å forbedre livskvaliteten for eldre. Eldre skal ha mulighet til å oppleve livsglede og en meningsfull hverdag uansett om man er hjemmeboende eller bor på en institusjon. Å bevare mest mulig normalt liv for brukere i institusjoner er en viktig målsetning. Vi vil:

- Styrke grunnbemanningen i hjemmesykepleien og på sykehjem, også av fysioterapeuter, psykologer, miljøterapeuter og aktivitetører.
- At pårørende involveres i det sosiale og kulturelle på sykehjemmet.
- Ha fritt valg av sykehjem i kommunen så langt det er mulig.
- At eldre skal ha tilbud om sunn mat, basert på gode råvarer, minst 50% økologisk, kortreist og minst 4 ganger daglig. En dag i uken skal være vegetarisk, fullverdig kosthold med protein- og vitaminrik varm mat.
- At eldre skal bli hjulpet ut daglig, så langt helsemessig forsvarlig. Eldre som bor hjemme skal tas med til bibliotek, nærsenter og på tur.
- Det bør inngås flere avtaler med frivillige organisasjoner om hjelp og assistanse til eldre.
- Det må arbeides aktivt med å forebygge funksjonstap hos eldre for å forebygge sykdom og flere sykehusinnleggelses.

Er du enig med oss?

Er du enig med oss?: Dersom du er enig i vårt grønne verdigrunnlag, bør du stemme på oss. Ved å gi din stemme til Miljøpartiet De Grønne, stemmer du for miljøet og en bedre fremtid. Bruk Asker MDGs liste ved kommunevalget 9. september! Godt Valg!

Asker MDGs kumulerte toppkandidater

Våre listekandidater vil fremme Miljøpartiet De Grønnes politikk i kommunestyret og i utvalgte komiteer og råd hvor De Grønne blir representert. Listen består av kandidater fra hele Asker og har lik kjønnsfordeling mellom kvinner og menn. Våre listekandidater presenteres på de neste sidene.

1. KANDIDAT

Hanne Lisa Matt

er født i 1979, har to barn, bor i Røyken, og er opprinnelig fra Freiburg i Tyskland. Hun er gruppeleder for De Grønne i Buskerud fylkesting og sitter i fylkestinget og fylkesutvalget. I fylkeskommunen er Hanne Lisa i tillegg leder for hovedutvalget for miljø, innovasjon og næring og har i den rollen blant annet ansvar for å utvikle regional klima- og miljøpolitikk, landbruks- og næringspolitikk og bærekraftig samfunnsplanlegging. Hanne Lisa er også leder for styringsgruppe Vannregion Vest-Viken og har god innsikt i EUs vanndirektiv og Norges implementering av dette. Hun er styremedlem i biogass Oslofjord, internasjonal fagpolitisk utvalg for Østlandssamarbeidet og sitter i fellesnemda for Viken.

Hanne Lisa er internasjonal bedriftsøkonom (tysk høyskole) med en master i utviklingsstudier/filosofi (UiO) og har tidligere jobbet for De Grønnes stortingsgruppe, før hun over natten ble heltidspolitiker i oktober 2015.

2. KANDIDAT

Helge Haugen

er født i 1967, og har bodd i Hurum siden han var 7 år. Med oppvekst på et lite småbruk på Storsand, har nærheten til natur og dyr blitt en stor del av livet hans. Yrkeskarrieren startet med tømmerutdannelse, men nysgjerrighet og innovasjonslyst førte ham tidlig inn i en grunderkarriere. Han har vært med å starte lokalhistorisk samling på Hurum, var den første i Norge som hadde dør og vindusrestaurering som yrke, og han var den drivende kraft og hovedeier i PCB Sanering AS som samlet inn og destruerte hoveddelen av alle PCB holdige vinduer i Norge. Nå er Helge geitebonde på Sætre og driver, sammen med familien, suksesshistorien Håøya Naturverksted midt i Oslofjorden.

Helge ble politisk aktiv som ungdom, og med tilsammen fire perioder i Hurum kommunestyre har han rukket å være leder av Teknisk hovedutvalg, formannskapsmedlem i tillegg til en rekke andre verv.

3. KANDIDAT

Liv Knatten

er født i 1953, og har bodd på Brønnøya siden 1981. Hun er gift, og har 5 voksne barn. Liv er utdannet barnehagelærer, og har en master i ledelse. Hun er ansatt som rådgiver i Asker kommune. Liv har sittet en periode i kommunestyret i Asker for Askers Grønne Venner, og har nå plass i kommunestyret og Komitee' for teknikk, kultur og fritid for Miljøpartiet De Grønne.

Liv er opptatt av at Askers unike natur må bevares. Hun vil ha et Asker hvor det er hyggelig å bevege seg til fots og med sykkel.

4. KANDIDAT

Jon Gustav Kirkerud

er født i 1986. Han har vært styremedlem i Nye Asker MDG og Røyken MDG siden 2016. Jon Gustav er postdoktor på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og jobber med analyser av omleggingen av energisystemet i Norden og Nord-Europa. Han fullførte en PhD i energisystemanalyse fra samme universitet i 2017. Gjennom studier i fornybar energi har han fått en sterk interesse for effektiv energibruk og transport og mener Nye Asker bør ta ledertrøyen for klimavennlig samferdsel. Han er glad i fjorden, fjellet og skogen og brenner for at naturkvalitetene i Asker skal bevares tross befolkningsvekst.

Han er oppvokst i Slemmestad og bor sammen med kone og barn i Bødalen.

Miljøpartiet De Grønne, Program 2019 - 2023

**miljøpartiet
de grønne**